

prima instanță: Judecătoria Orhei, (sediul Telenești)

Judecător: L.Iarmaliuc

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău

Judecători: A.Panov, M.Anton, V.Cotorobai

DECIZIE

7 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către avocatul Pagu Alexandru, în interesele lui Josan Vasile,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Program Lux Auto” împotriva lui Josan Vasile cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, și

la acțiunea reconvențională înaintată de Josan Vasile împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Program Lux Auto” cu privire la nulitatea contractului de împrumut,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, prin care a fost restituit apelul declarat de către reprezentantul apelantului Josan Vasile, avocatul Pagu Alexandru împotriva hotărârii Judecătoria Orhei, (sediul Telenești) din 29 august 2017

c o n s t a t ă:

La 27 februarie 2017, SRL „Program Lux Auto” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Josan Vasile, privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de împrumut nr. 4 încheiat la 12 martie 2016, SRL „Program Lux Auto” i-a împrumutat lui Josan Vasile suma de 41 174,48 lei, cu termenul de rambursare a sumei de până la 12 aprilie 2016.

Sușține societatea că obligația de restituire a sumei împrumutate nu a fost executată de pârât la data scadentă.

Astfel, întreprinderea prin solicitarea nr. 263 din 7 octombrie 2016, a cerut lui Josan Vadsile restituirea sumei datorate în termen de 15 zile, însă aceasta a fost lăsată fără răspuns.

Invocă reclamanta că, în cazul în care împrumutatul nu a restituit în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreagă sumă datorată, o dobândă în mărime de prevăzută la art.619 Cod civil, care constituie în cazul dat 5 942,56 lei.

SRL „Program Lux Auto” și-a întemeiat acțiunea în baza art. art. 867, 871, 872 și 619 ale Codului civil și art.art.90, 94, 206 alin.(1) CPC.

Cere SRL „Program Lux Auto”, încasarea de la Josan Vasile a datoriei în mărime de 41 174,48 lei, dobânzilor de întârziere în mărime de 5 942, 56 lei și cheltuielilor de judecată, formate din achitarea taxei de stat în mărime de 1 414 lei.

La 19 iulie 2017, în cadrul ședinței de judecată, Josan Vasile a depus acțiune reconvențională împotriva SRL „Program Lux Auto” privind declararea nulității contractului de împrumut nr. 4 din 12 martie 2016.

În motivarea acțiunii reconvenționale reclamantul a invocat că la 15 ianuarie 2016 a fost angajat funcția de șofer la compania de taxi, SRL „Program Lux Auto”, unde a activat circa trei luni.

Suține că, la mijlocul lunii martie anul 2016, din cauza condițiilor de muncă și stării de oboseală, fiind la serviciu, a fost implicat într-un accident rutier cu automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î XXXX, dânsul fiind recunoscut vinovat de producerea accidentului rutier, iar potrivit procesului - verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 03335102, a fost sancționat pentru contravenția prevăzută de art. 242 alin. (2) Cod contravențional.

Afirmă că în ziua accidentului rutier s-a prezentat cu colegul său, Popovici Dumitru, la stația deservire auto și s-a apropiat de persana pe nume Sergiu, care este responsabilă de accidente rutiere, căruia i-a comunicat să semneze careva acte, privind evaluarea pagubei materiale, întru evitarea problemelor, însă nu i-a explicat ce semnifică aceste acte. Astfel, la momentul semnării actelor era prezent și colegul său, Popovici Dumitru.

Invocă că, fiind salariatul societății pârâte se confirmă și prin datele indicate în procesul - verbal cu privire la contravenție la rubrica „locul de muncă” și la rubrica „funcția - șofer”, iar peste o zi s-a apropiat la stația de servire auto și i-au comunicat că pentru reparația automobilului este necesar să achite suma de 16 000 lei, care nu a acceptata-o și le-a propus să repare automobilul personal.

Prin urmare, propunerea sa a fost acceptată și peste o săptămână a predat automobilul reparat în stare tehnică bună.

Remarcă că, în ziua producerii accidentul rutier a avut loc și semnarea contractului de împrumut nr. 4, care a servit drept garanție pentru repararea prejudiciului cauzat în urma accidentului rutier și consideră suspect că este mărimea sumei împrumutate, 41 171,48 lei, și reprezintă suma ulterioară inclusă în acte.

Josan Vasile declară că nu a primit de la angajator suma de 41 171,48 lei, iar contractul de împrumut în temeiul art.art.217, 220 și 221 ale Codului civil, este

nul. Or, dispoziția de plată nr.4 din 12 martie 2016, anexată în copie la cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor legale, deoarece nu a fost completată și semnată personal de el, și nu conține semnăturile persoanelor responsabile, ale conducătorului, contabilului și casierului.

Având în susținere extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice, la rubrica obiectul de activitate, întreprinderea vizată nu are genul de activitate acordarea împrumuturilor persoanelor fizice. Iar, la materialele dosarului nu se conțin acte autentificate care probează împuternicirile lui Semeniuc Serghei de a semna în numele societății comerciale actele juridice, inclusiv și contractul de împrumut nr.4 din 12 martie 2016, în funcția de director.

La fel, relevă că, acțiunea în constatarea nulității absolute este imprescriptibilă.

Finalmente consideră că, circumstanțele cazului denotă că contractul de împrumut nr. 4 din 12 martie 2016, este simulat pe motiv că acesta avea sarcina asigurării plății așa zisului prejudiciu în urma accidentului rutier cu implicarea automobilului de serviciu în regim de taxi la 12 martie 2016, care se confirmă prin procesul-verbal cu privire la contravenție, din aceeași dată.

Or, din însăși conținutul acestui contract și modalitatea în care părțile au acționat, relevanță prezentând relațiile de muncă între Josan Vasile și SRL „Program Lux Auto”, automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î XXXX fiind utilizat pentru prestarea serviciilor de transport de pasageri de tip taxi și producerea accidentului rutier în perioada serviciului, iar contractul de împrumut din aceeași zi, viza o sumă de bani pentru acoperirea prejudiciului și îmbogățirea fără justă cauză a părâtului, ceea ce formează concluzia conform căreia scopul contractului de împrumut era altul decât cel declarat.

Relatează Josan Vasile că contractul de împrumut este unul fictiv, deoarece după încetarea relațiilor de muncă la 20 martie 2016, dintre el și SRL „Program Lux Auto”, ultimul nu i-a înaintat salariatului careva pretenții de ordin material la momentul demisiei.

În drept, reclamantul își întemeiază pretențiile pe prevederile art.art.8 alin.(1), 195, 221 alin.(2), 217 alin.(1) din Codul civil.

Cere Josan Vasile, recunoașterea nulității absolute a contractului de împrumut nr.4 din 12 martie 2016, încheiat între Josan Vasile și SRL „Program Lux Auto” și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Orhei (sediul Telenești) din 29 august 2017 acțiunea înaintată de SRL „Program Lux Auto” a fost admisă. S-a încasat de la Josan Vasile în beneficiul SRL „Program Lux Auto” datoria în mărime de 41 174,48 lei, cu titlu de datorie și suma în mărime de 5 942,56 lei cu titlu de dobândă de întârziere. S-a încasat de la Josan Vasile în beneficiul SRL „Program Lux Auto” suma în mărime de 1 414 lei cu titlu de taxă de stat și 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. S-a respins acțiunea reconvențională înaintată de Josan Vasile. (f.d. 88-91)

La 27 septembrie 2017 Josan Vasile prin intermediul reprezentantului, avocatul Pagu Alexandru a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Orhei (sediul Telenești) din 29 august 2017. (f.d. 97)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 2 noiembrie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel declarată de către Josan Vasile prin intermediul reprezentantului, avocatul Pagu Alexandru, apelantului comunicându-i-se despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 060 lei, acordându-i-se pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri. Totodată, s-a explicat apelantului Josan Vasile că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. (f.d. 121-123)

La 26 noiembrie 2017 (zi de duminică) ora 16:23 de la adresa electronică „eduard.lungu@justice.md” la adresa electronică „alexandru41008@gmail.com” care aparține reprezentantului apelantului, Pagu Alexandru, a fost expediată pentru cunoștință copia încheierii din 2 noiembrie 2017 și citația în format electronic pentru ședința de judecată stabilită pentru 14 decembrie 2017 ora 12:00. (f.d. 125)

La 7 decembrie 2017, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a fost înregistrată cererea de apel motivată declarată de către Josan Vasile prin intermediul reprezentantului, avocatul Pagu Alexandru, cu dovada prezentării dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 1 060 lei. (f.d. 130-136)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 a fost restituit apelul declarat de către Josan Vasile prin intermediul reprezentantului, avocatul Pagu Alexandru împotriva hotărârii Judecătorei Orhei (sediul Telenești) din 29 august 2017, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea emisă la 2 noiembrie 2017. (f.d. 142-146)

La 27 decembrie 2017 avocatul Pagu Alexandru în interesele lui Josan Vasile, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 14 decembrie 2017, solicitând admiterea acestuia și casarea încheierii recurate cu restituirea cauzei la rejudecare la instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că a verificat poșta electronică și a vizualizat mesajul expediat de Curtea de Apel Chișinău la 28 noiembrie 2017, când dânsul se află la birou și verifică toată corespondența, mai mult, la 27 noiembrie 2017 a fost antrenat într-o ședință de judecată din orașul Nisporeni, în cauza penală a lui Țurcanu Grigorii (copia citației anexând-o la recurs).

Astfel, la materialele cauzei nu se conține nici o probă care ar demonstra recepționarea de către dânsul a citației din 26 noiembrie 2017, or, dispozitivul încheierii expres prevede că se acordă apelantului un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

Mai mult, cu încheierea de nu dat curs cererii de apel din 2 noiembrie 2017, a luat cunoștință la 1 decembrie 2017, când a făcut cunoștință cu materialele cauzei, și astfel consideră că apelul motivat și dovada achitării taxei de stat

înregistrate la 7 decembrie 2017, au fost depuse în termenul legal de 10 zile, iar instanța de apel eronat a calculat curgerea termenului de la 27 noiembrie 2017 și care a expirat la 6 decembrie 2017, or această constatare contravine dispoziției instanței de apel indicate în încheiere că termenul de 10 zile începe să curgă din momentul recepționării încheierii din 2 noiembrie 2017.

Ca rezultat, consideră că termenul începe a curge din 1 decembrie 2017 și expiră la 11 decembrie 2017.

Și-a motivat prezentul recurs în baza art. art. 100 alin. (1), 105 alin. (1¹) CPC și art. 6§1 CEDO

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 la 27 decembrie 2017, în termen.

La 19 ianuarie 2017 în adresa intimă SRL „Program Lux Auto” a fost expediată copia recursului declarat de către avocatul Pagu Alexandru în interesele lui Josan Vasile, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Intimata, SRL „Program Lux Auto” nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum denotă actele cauzei, avocatul Pagu Alexandru în interesele lui Josan Vasile nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 29 august 2017, a declarat apel nemotivat la 27 septembrie 2017 (f.d. 97).

Conform art. 365 alin. (1) lit. d) CPC, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Iar, art. 368 alin. (1) CPC, stipulează că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 2 noiembrie 2017 nu s-a dat curs cererii de apel declarată de către Josan Vasile prin intermediul reprezentantului, avocatul Pagu Alexandru, apelantului i-a fost comunicat despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii

și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 060 lei, și i s-a acordat pentru aceasta un termen de **10 zile din momentul recepționării** prezentei încheieri. Totodată, s-a explicat apelantului Josan Vasile că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. (f.d. 121-123)

La 26 noiembrie 2017 (zi de duminică) ora 16:23 de la adresa electronică „eduard.lungu@justice.md” la adresa electronică „alexandru41008@gmail.com” care aparține reprezentantului apelantului, Pagu Alexandru, a fost expediată pentru cunoștință copia încheierii din 2 noiembrie 2017 și citația în format electronic pentru **ședința de judecată stabilită pentru 14 decembrie 2017** ora 12:00. (f.d. 125)

La materialele cauzei se regăsește și scrisoarea avocatului, Pagu Alexandru, expediată de pe adresa electronică menționată, datată cu 30 noiembrie 2017 ora 14:04, prin care ultimul a solicitat înregistrarea cererii și transmiterea acesteia grefierului judecătorului raportor, în vederea luării cunoștinței cu materialele dosarului. (f.d. 126-127)

Prin recipisa anexată la dosar datată cu 1 decembrie 2017 ora 11:10, se confirmă că Pagu Alexandru acționând în interesele lui Josan Vasile a luat cunoștință cu materialele cauzei. (f.d. 128), iar la 7 decembrie 2017, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a înregistrat cererea de apel motivată, cu dovada prezentării dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 1 060 lei. (f.d. 130-136)

S-a stabilit că la materialele cauzei nu se regăsesc probe în vederea recepționării contra semnătură a copiei încheierii instanței de apel de a nu da curs din 2 noiembrie 2017, dar se confirmă că avocatul Pagu Alexandru luând cunoștință cu materialele cauzei la 1 decembrie 2017, acesta a primit și sau a luat cunoștință cu copia încheierii respective.

Totodată, instanța de recurs învederează că ședința de judecată a fost stabilită pentru 14 decembrie 2017, iar cererea de apel, cu dovada de plată a taxei de stat a fost depusă până la ședința de judecată, adică la 7 decembrie 2017.

Astfel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea emisă la 2 noiembrie 2017, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 14 decembrie 2017 a restituit apelul declarat de către Josan Vasile prin intermediul reprezentantului, avocatul Pagu Alexandru împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Telenești) din 29 august 2017. (f.d. 142-146)

Instanța de recurs conchide, însă, că încheierea instanței de apel din 14 decembrie 2017 este una neîntemeiată, or la caz, acțiunile instanței de apel urmează a fi apreciate ca o limitare a dreptului apelantului de a îndeplini actele de procedură.

În susținerea acestei opinii se va reține că, deși prin încheierea din 2 noiembrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivate declarată de către Josan Vasile prin intermediul reprezentantului, avocatul Pagu Alexandru și acordată posibilitatea apelantului de a înlătura neajunsurile cererii de apel, termenul acordat

de instanță de 10 zile de la data recepționării copiei încheierii, începe a curge de la 1 decembrie 2017, când avocatul Pagu Alexandru a luat cunoștință cu materialele cauzei, inclusiv cu încheierea de a nu da curs cererii.

Or, nu putem concluziona cu certitudine că anume, la 26 noiembrie 2017 ora 16:23, care este zi de duminică, dată indicată din extrasul poștei electronice a instanței de apel, avocatul Pagu Alexandru a recepționat și vizualizat mesajul expedit de instanța de apel.

La acest segment, instanța de recurs poate deduce că anume la 30 noiembrie 2017 ora 14:04, când avocatul Pagu Alexandru a înaintat instanței de apel o scrisoare prin intermediul poștei electronice, prin care ultimul a solicitat înregistrarea cererii și transmiterea acesteia grefierului judecătorului raportor, în vederea luării cunoștinței cu materialele dosarului, a luat cunoștință cu încheierea adoptată (f.d. 126-127), și respectiv, termenul de 10 zile din momentul recepționării încheierii din 2 noiembrie 2017 urmează a curge din această dată.

Drept urmare, în speță important este de menționat că Curtea Europeană de nenumărate ori s-a expus că o interpretare deosebit de strictă a regulilor de procedură în instanțele naționale (formalism excesiv) poate priva reclamantii de dreptul lor la acces la instanță.

În pofida la acest fapt, instanța de apel în încheierea recurată din 14 decembrie 2017 a indicat că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de prezentare a cererii de apel motivată și a bonului de plată a taxei de stat.

Totodată, instanța de apel nu a luat în considerație faptul că până la ședința din 14 decembrie 2017, reprezentantul lui Josan Vasile, avocatul Pagu Alexandru la 7 decembrie 2017 a prezentat cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat în original datat cu 5 decembrie 2017(f.d.130-136), concluzionând că cererea de apel urmează a fi restituită dat fiind faptul că reprezentantul apelantului nu a înlăturat în termen neajunsurile admise la depunerea cererii de apel, iar termenul instituit prin încheierea instanței de apel este obligatoriu pentru instanță și pentru părți și nu poate fi modificat arbitrar.

Însă, din procesul-verbal al ședinței de judecată din 14 decembrie 2017 rezultă că reprezentantul lui Josan Vasile, avocatul Pagu Alexandru a menționat că nu a primit încheierea instanței de apel și că la dosar nu există probe privind dovada expedierii acesteia prin poșta electronică, circumstanță care nu a fost examinată de către instanța de apel.

Or, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept neîntemeiată concluzia instanței de apel de restituire a cererii de apel din motivul menționat supra, deoarece la 7 decembrie 2017 până la ședința instanței de apel din 14 decembrie 2017 a fost prezentată cererea de apel în care sunt expuse motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază, și a fost prezentat bonul de plată a taxei de stat în original datat cu 5 decembrie 2017, nefiind necesar acordarea unui termen suplimentar pentru înlăturarea cărorva neajunsuri.

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or menținerea acesteia în condițiile enumerate, ar constitui o încălcare a

dreptului recurentului de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, garantate și de Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel neîntemeiat a restituit cererea de apel, din care considerente recursul necesită a fi admis, cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel pentru examinarea apelului în fond.

În conformitate cu art. 427 b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Pagu Alexandru, în interesele lui Josan Vasile.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Program Lux Auto” împotriva lui Josan Vasile cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională înaintată de Josan Vasile împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Program Lux Auto” cu privire la nulitatea contractului de împrumut, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului în fond.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva